

השבי"ץ פולץ בשיגוף גנולאג פולד באינטרנט, ומפילץ באגר ישיבה קדיש משה, באגר "ישיבה" אפסייבאק.

שבי"ץ

לומדים תורה ובכף

שבת בצהריים
ויגש | 390
אחרי שתגמרו,
תוכלו בבקשה להעביר
את השב"ץ
לזה שלידכם או לגניזה?
תודה.

פתוח! אפשר להל... מראה/ טני

לקחתי את אחים שלי לגן המשחקים אתמול. הם שיחקו, שיחקתי איתם, ונהניתי לראות אותם עושים דברים שלא דמיינתי שהם יכולים לעשות. פתאום היה שם ילד אחד מעצבן שכל הזמן היה על הנדנדה ולא שחרר אותה לאף אחד. בהתחלה אמרתי לאחים שלי שעכשיו הנדנדה של הילד ואחר כך הם יהיו, אבל הילד החליט שהנדנדה אצלו עד צאת הנשמה, אז כבר באתי וביקשתי ממנו שייתן לאחרים גם. אחרי עוד חמש דקות שהוא לא ירד מהנדנדה, התעצבנתי עליו. הוא ירד סוף סוף ואחי עלה. אחר כך שאלתי את עצמי: הרי לאחים שלי זה לא כל כך הפריע כמוני. היה לחוץ לי שאחים שלי יתנדנדו יותר ממה שזה היה חשוב להם?! עלייתי על זה שמעצבן אותי שיש אנשים שחושבים שהכל שלהם ולא מוכנים לתת לאחרים. ומעצבן אותי גם שאחים שלי נתנו לו לעשות את זה ולא דרשנו שישחרר לנו את הנדנדה. כשחשבתי על זה עוד אחר כך גיליתי שלפעמים גם אני אחת כזו, שלא נותנת לאחרים דברים שנמצאים עכשיו אצלה, ושנותנת לאחרים להתנהג לא יפה ושותקת. התעצבנתי על עצמי.

תארו לעצמכם ש:בשיחה בין חברים, מישהו ניגש לחבר אחר ולוחש לו משהו. יש לכם תחושה שהוא אמר משהו עליכם... אז מה עושים: הלכות לדון לכף זכות: אדם שעשה מעשה שאפשר לפרש לחיוב או לשלילה, הדין כזה: אם האדם שעשה את המעשה הוא אדם ירא שמים ומדקדק במעשיו, צריך לדון אותו לכף זכות, אפילו אם יותר הגיוני שמה שהוא עשה היה רע. מתוך הראייה הכוללת של אותו אדם, סביר להניח שגם כעת הוא לא חטא, אלא קרה כאן משהו אחר. אותו דבר גם להיפך - אם הוא אדם רע ורשע, צריך לדון אותו לכף חובה, אפילו אם נראה שהמעשה הזה חיובי. אם אותו אדם הוא בינוני, לא צדיק במיוחד וגם לא רשע, אז תלוי מה המעשה: אם המעשה נוטה לחיובי או שהוא מאוזן - צריך לדון את אותו אדם לכף זכות. אם המעשה נוטה לשלילי - אין חובה לדון לכף זכות, אבל מידה טובה לעשות זאת. במקרה שלכם, כנראה שלחשוש לא נוטה לשלילי, גם אם הם הסתכלו עליכם תוך כדי

לשמור ולעשות

היומנו של שבי"ץ טיול שקיעה

תצאנו? "אז תכשיו כולנו נצטרף בשלוש אנשים ישמאל ימין!" קרא משה. "אז אגלים, אבל מצד שני אנחנו קבוצה", אמרתי. הראשונים חיכו לשניים מאחור, שהלחיץ אל שאר הקבוצה אלוטם. ככל פאכנו יחסיג ביחד, והיה דווקא ממש נחמד. נוצר דיון מעניין על הכרטיס טראמפ. רק איאור לא השתתף בו. פא היה חסוק באבדוק משהו באינטרנט שלו, רעל לפני שהקיטפה נעמרה "אנחנו אמורים אפסיק אג פקו של שגיים בצפריים אירושלים!" פא קרא בקול, והשגיח ארעל אג שלושל החכירה שדיברו. כשהוא קאט מה קרה, פא הגרצ: "אג, הפרעג אכמם באמצע? סאחה. גמשיכו...". פם לא זכרו איפה בדיוק פם היו. פא ניצב אג המומנטום והמשיך: "נספיק אג פאטאבוס אג נפאס קצב". פא הגחיל אצדוד במפילוג, והגיר מאחור שלש חכירה שלעברו אדבר על "אבומה ימח שמא". "אמה ימח שמא?" "אמה על כו דבר שאני אמר אג צריך אחאוק?" "חכירה, אנחנו רוצים אפסיק פדאק נולג?" איאור חזר אילנו. "אנחנו תכשיו בטיול. רוצה ארוץ? רול?" קרא או מלאכי, "זה דבאז אצאג אטיוו כדי אפסיק אסיים אולג". "אבל קבולנו שלע, היה ארו גכנון", אמר איאור. "אלא יצא..."

גדאיק כשגליע. עמ אכ יש פרוסם פנס", אמרתי אל. "ומה יעלו הפספרדים פם שלא מדאיקים? פאטאבוס אחר כך רק בשלוש. אני לא יודע אם נצאיה אפאס טרמפאם אכולנו אירושלים", קרא איאור. "אבא שלי מדאיק עלוי", קרא שליח, שהגברר שלפא הפספרדי פאיחוד פנינו. משהו באחץ השגחרה. צפריים אכולנו פנחא, ואפואו אצטאמנו על קעל חץ אצדרכה חנק ולא יודע איך נראה אצדרכה אבא איך שהעל ככה היה נראה, זה חייה פאיה פא... פמשכנו ארכ. פלשנו בצב. איאור אקח אולג איגא. "תצוב אולג בשקט, אמה אגה מציק או?" שא אולג אולישים. "אני תוצר או אפליע אסוף פמסאן. ככה פא יעיל אלם רק פאורים". "אבל ככה פא סעור בגר השריון שלו ולא יכוו איהנא מפנול". חייכתי, "גן או אצחאן פטאעל פחופלי אפן שלפא רוצה...". איאור שחזר אג בצב, וקרא: "פי, לפני סאעל חלישם שניצב". פסכאנו. פטיילנים שיצאנו אפן על פבוקר פספיקו אטיוו פנחא אג אפאס מנחה אחרי אולחא צפריים. פם לא פגחורכו מפפאאש. אקבוצה פואאצאפ "על פלשקיה!" נחמה גמאונח חדשה. שב צי שלום, שמריכו.

בצאוי אקראג

קורא קבוע ל סולת לבוא

מלחמת. אחים

כשהעין והלב תרו אחר מנהיגות אמיתית

בפרשה יהודה לוקח אחריות על אחיו בנימין וניגש לדבר עם יוסף. בפשט הפסוקים, הוא מתאר את השתלשלות העניינים ומסיים בבקשה לתת לו להיות עבד במקום בנימין.

במדרש מופיע סיפור אחר לגמרי. מאבק איתנים בין שני מלכים. לא אח שמתחנן לשליט, אלא אריה ("גור אריה יהודה") מול שור ("בכור שור"). אם במצב רגיל השור נכנע בפני מלך החיות, כאן הוא עמד מולו.

במדרש יש תיאור ציורי של המאבק, שסביר להניח שמוכר לנו מהגן: כשיהודה כעס, השערה (או השערות) שכנגד לבו היתה מזדקרת וקורעת את בגדיו, ועינו הימנית היתה זולגת דם. יש המשך במדרש, אבל עד כאן לענייננו.

וכאן מתחילות השאלות. זה נראה כמו קרב בסרט מצויר, ולא מתאים לצדיק יסוד עולם, ולמי ששמו מורכב משם יהוה-בתוספת האות ד' ושממנו יצאו דוד המלך ומלך המשיח. מי שמדמיין לעצמו את יהודה כשחקן מופרע מסרטי פעולה שעינו זולגת דם, או כפרח עם שערות בחזה, זה לא מה שהיה שם. ממש לא.

המדרש, כדרכו, מעמיק לתאר את מה שעומד מאחורי הדברים. בפסוקים זה לא מופיע, כי זה לא קרה בפועל, אבל מתחת לפני השטח צף פה המתח האדיר שמתרחש מתחילת ההיסטוריה הלאומית שלנו ועד לסופה הטוב.

יעקב נשא שתי אחיות, לאה ורחל. יהודה ויוסף הם הבכורים שלהן. מאוחר יותר רחבעם וירבעם ממשיכים את שני הקווים האלה ומובילים בעם שתי מלכויות: מלכות יהודה ומלכות ישראל. בקו הסיום נמצאים משיח בן דוד ומשיח בן יוסף הדואגים לאוניברסליות וללאומיות, לרוח האומה ולבסיסה החומרי.

בשעה שגורל בנימין אחיו היה מוטל על כף המאזניים, כח המלכות שביהודה פרץ והתגלה. המדרש רומז לכך בשני תיאורים ציוריים, שערה כנגד הלב שמזדקרת ועין שותתת דם. זה כאילו שהוא כתב שכתר יהודה הונח על ראשו.

המלך הוא לב העם, הכח המרכז שמחיה ומנהיג את האיברים השונים מסביב. הלב פנימי, אבל כנגדו מבחוץ יש שערה גלויה. היא סוערת, נזקפת מלוא קומתה ופורצת החוצה, מנקבת את הבגדים, את אטימות הבגידה באח שהיתה בעבר, כחלק ממהליך התיקון. נפש יהודה יצאה אל אחיו, והוא נחלץ לעזרתו.

ודם העין החליף את הדמעות. העין היא ראי הנפש, צוהר למה שקורה בפנים. בשעת כאב, היא זו שמוציאה החוצה את המועקה בלחות מלוחה. כאן לא היה בכי של צער, אלא הופעת כאב שמתורגם למסירות נפש על אח.

יוסף מזהה את זה ובאותו רגע מגלה ליהודה מי הוא. והקרב שבדרך נבלם כשהתגלה שהם בעצם אחים, שאלו שני צדדים של אותה ישראליות.

נכון הסברת למה יש "השיבנו אבינו" ו"קרבונו מלכנו"? אז גם ב"סלח לנו אבינו" ו"מחל לנו מלכנו" אתה יכול להסביר למה זה פעמיים? אולי, תגיד, מה קורה כשאני נותן לך כסף ומבקש שתקנה את נורה זו, ואתה בוחר בחנות את הנורה הכי יקרה שאפשר למצוא? אתה מתעצבן? העצבים הם התפרצות של משהו שקורה בפנים. מה קורה בפנים? אתה נפגע?

הגינה מאוד. זה במישור האישי, ובמישור הבין אישי, משהו במערכת היחסים שלנו נפגע, כי אמרתי לך משהו ואתה עשית ההיפך ממנו. הכעס שלי עליך הוא הבעה של הריחוק שנוצר בינינו. בנוסף לפגיעה במערכת היחסים, מכיוון שמדובר בכסף שהבאתי לך, יש פה חוצפה מסוימת. בפרט אם הייתי גם בעל סמכות. עכשיו תנסה להסביר את הברכה לפי זה.

קודם כל יש פה בקשת סליחה על הפגיעה במערכת היחסים, ואחר כך גם מבקשים ממלך העולם שימחל לנו על החוצפה שהשתמשנו במה שהוא נתן לנו בשביל לעשות מה שהוא ציווה שלא לעשות!

אני חושב ככה. כאן לא נראה לי שייך לומר שה' נפגע, אבל וודאי שמערכת היחסים בינינו נפגעה. וכשאנו מתחרטים ומביעים רצון לשוב לה', אנו מבקשים שהוא יסלח, ישלח את המחיצה שיצרנו ויקבל את רצוננו להתנתק מהחטא החוצץ מתוך רצון להתחבר שוב אליו. כמו כן, מכיוון שבפריקת העול סתמנו את השער לה', אנו מבקשים שימחל, שייצור "מחילה" - אפיק מקשר חדש.

אבל ביחס לה' כאבא לא צריך ליצור את הקשר מחדש, נכון? נכון. יחס של אבא ובן, נוגע לזהות שלנו, מי אנחנו, לאיפה אנחנו שייכים, מה העם והשאיפה הפנימית שלנו. "מאין באת". יחס של מלך ורוצה, מה העם והשאיפה הפנימית שלנו. נוגע לרצון שלנו, במה אנחנו בוחרים, מה אנו רוצים לעשות בעולם. "לאן אתה הולך". היחס הראשון מהותי, ולעולם לא יתנתק. רק צריך להתמודד עם המחיצות שנוצרו. היחס השני בחירי, ולכן הוא יכול להתנתק, וכשהו קורה, צריך ליצור נתיב קישור חדש, שיהיה משופר יותר מהקשר שהיה קודם.

גם בן יכול להחליט שלא להקשיב לאבא, ו"לפרום" את הקשר הזה. נכון, ובהקשר הזה זה דומה ליחס מלך-אזרח, וגם שם אפשר אחר כך לשוב ולרקום קשר מפותח ועמוק יותר.

שעת סיפור

הרב בן ציון אבא שאול זצ"ל אהב תלמידים שובבים, שכן דווקא הם, עם מרצם וחיוניותם, יכולים להירתם לאתגרי הלימוד ולהתקדם יפה. הוא סיפר את הסיפור הבא:

היה פעם תלמיד אחד בתלמוד תורה, שהיה מהיר קליטה ובעל מרץ רב. מטבע הדברים היה קולט את הלימוד במהירות ובשאר הזמן חיפש תעסוקה, והדבר הפריע לכיתה. כך נמשך הדבר עד שיום אחד התלמיד הגזים והמחנך הוציאו מהכיתה. לאחר זמן ראה המחנך שהתלמיד לא נשאר בתלמוד התורה, השאיר משימה לכיתה והלך לחפשו. לאחר שיטוטים רבים, הוא מצא את תלמידו בפאתי העיירה, על צמרת אחד העצים. המחנך קרא לו לרדת אך הוא סירב. שאל המורה: "מה אתה רוצה כדי שתסכים לחזור?" והילד ענה בשובבות: "שאני אהיה המחנך ואתה התלמיד..."

המחנך, שהאמין בילד, הסכים. וכך, במשך שבועיים, התלמיד עמד מול הכיתה והמחנך יושב במקומו... אז למד התלמיד את המורכבות והקושי שגורמות ההפרעות למורה, ומאותו יום הפך לתלמיד אחר. לימים נודע ילד זה כגאון המופלא הרונאצ'ובר זצ"ל, בעל ה"צפנת פענח".

לע"נ ר' ישראל בן קלמן קלונימוס ז"ל
לע"נ ר' ישראל בן אברהם צבי ז"ל
לע"נ הרב משה לוי זצ"ל
לזכות כל עם ישראל

המשב"צת:
כתיבה ועריכה: חיים ברנסון.
עיצוב גרפי:
עיטור - סטודיו לעיצוב גרפי.
איורים: אריאל חצרוני.
תודה לצביאלי סקולניק.
falmarooo@gmail.com

טבת -
שהטוב יוסיף ויגיע עד הת'.

מוצאי שב"צ

